

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/62/2017
Identifikačné číslo spisu: 1513245221
Dátum vydania rozhodnutia: 20.02.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Beáta Miničová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1513245221.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: BENCONT INVESTMENTS, s.r.o., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 36 432 105, zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Boledovičom, so sídlom Úzka 578/4, 900 41 Rovinka, proti žalovanému: OTP Banka Slovensko, a.s., so sídlom Štúrova 5, 813 54 Bratislava, IČO: 31 318 916, o zaplatenie 5.128,09 eur s príslušenstvom a odmeny zo zmenky, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 1CbZm/313/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30. marca 2017, č. k. 4CoZm/21/2016-259, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a .
- II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“), napadnutým rozsudkom z 30. marca 2017, č. k. 4CoZm/21/2016-259 v prvom výroku potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 21. júna 2016, č. k. 1CbZm/313/2014-198, ktorým súd prvej inštancie ponechal v platnosti zmenkový platobný rozkaz súdu prvej inštancie zo 19. mája 2014, č. k. 1Zm/1169/2013-19 a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť trovy konania vo výške 681,36 eur. Druhým výrokom rozhodol, že žalobca má právo na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia prvoinstančného súdu vyplýva, že žalobca žiadal, aby súd žalovaného zmenkovým platobným rozkazom zaviazal na zaplatenie zmenkovej sumy 5.128,09 eur s úrokom 6 % ročne z predmetnej sumy od 07.08.2013 do zaplatenia, zmenkovej odmeny 17,09 eur a náhrady trov konania v celkovej výške 761,48 eur. Žalobca svoj návrh odôvodnil tým, že žalovaný na základe zmluvy o úvere poskytol dlžníkovi Štefanovi Matyiovi úver, dlžník úver riadne a včas nesplácal, žalovaný svoju pohľadávku postúpil spoločnosti BBF capital, a. s., ktorá ju postúpila spoločnosti LICITOR factoring, s.r.o. Táto ju na základe zmluvy o postúpení pohľadávok z 18.12.2008 postúpila žalobcovi. Spolu s postúpením pohľadávok bola indosovaná aj blankozmenka, vystavená dlžníkom v prospech žalovaného

na zabezpečenie pohľadávok z úverovej zmluvy. Na základe dohody o vyplňovacom práve k zmenke, ktorú dlžník uzavrel so žalovaným, bol zmenkový veriteľ oprávnený doplniť v blankozmenke chýbajúce údaje o výške zmenkovej sumy a dátume splatnosti. Toto oprávnenie ako majiteľ blankozmenky využil a vyplnil sumu rovnajúcu sa zabezpečenej pohľadávke v deň výkonu práva. Následne dlžníka vyzval, aby sa dostavil do platobného miesta uvedeného na zmenke a zmenku zaplatil. Dlžník povinnosť nesplnil, preto zaslal svojmu predchodcovi upovedomenie o nezaplatení zmenky a dlžníkovi ako vystaviteľovi správu o nezaplatení. Žalovaný príslušnou doložkou nevytlúčil svoju zodpovednosť za zaplatenie zmenky a keďže ako indosant je jednou zo solidárne zaviazaných zmenkových dlžníkov, postih uplatňuje proti nemu.

3. Súd prvej inštancie žalobe vyhovel v plnom rozsahu a dňa 19.05.2014 vydal zmenkový platobný rozkaz č. k. 1Zm/1169/2013-19. Voči zmenkovému platobnému rozkazu podal žalovaný námietky, ktoré odôvodnil tým, že kauzálny vzťah medzi ním a žalobcom, ktorý by zmenka zabezpečovala, neexistuje. Zmenku vystavil dlžník na zabezpečenie záväzkov, ktoré voči nemu ako veriteľovi mal zo zmluvy o úvere a zmenka preto neoddeliteľne súvisí s úverovou zmluvou. Kauzálnu pohľadávku postúpil zmluvou zo dňa 26.09.2006 spoločnosti BBF capital, a.s., ktorej súčasne indosoval zabezpečovaciu zmenku. Za prevod zmenky nedostal žiadnu protihodnotu, indosamentom neplnil a ani nezabezpečoval nijaký svoj vlastný záväzok voči žalobcovi, ani jeho predchodcom. Mal za to, že žalobca konal pri nadobúdaní zmenky vedome na jeho škodu, keďže mu bol známy obsah zmluvy o postúpení pohľadávok. Uviedol, že pohľadávky boli postúpené s tým, že skutočná výška pohľadávky, ktorú sa žalobcovi podarí vymôcť od dlžníka, je jeho podnikateľským rizikom. Žalovaný mal za to, že žalobca voči nemu len zneužíva abstraktný charakter zmenky, ale ani skutočnosť, že zmenku indosoval bez doložky „sine obligo“, ho nezbavuje práva na ochranu vyplývajúcu z okolností stojacich mimo zmenky. Žalovaný tiež namietol neexistenciu vyplňovacieho práva, lebo dohoda o vyplňovacom práve k zmenke nedostatočne identifikuje zmenku a pre neurčitosť je absolútne neplatná. Ďalej namietal, že ho zmenka nezaväzuje, keďže on žalobcovi oprávnenie blankozmenku vyplniť neudelil, vyplňovacie právo mohol žalobca využiť len voči vystaviteľovi, on by mohol byť zaviazaný len podľa textu, ktorý na listine bol v čase vystavenia. Odhliadnuc od toho považoval právo žalobcu vyplniť blankozmenku za premlčané. Mal za to, že právo mohlo byť prvýkrát využité deň nasledujúci po splatnosti zabezpečovanej pohľadávky. Ak by súd tento názor neuznal, vzniesol námietku premlčania samotného zmenkového nároku proti nemu ako indosantovi podľa § 70 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. Zmenkový a šekový zákon (ďalej len „zmenkový zákon“). Dátum splatnosti v blankozmenke nebol uvedený, preto sa dlh mohol stať splatný až po výzve veriteľa [§ 563 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a § 340 ods. 2 Obchodného zákonníka (ďalej len ObchZ)]. Premlčanie sa má odvíjať nie od dátumu splatnosti, ktorý žalobca do blankozmenky doplnil, ale od okamihu, kedy tak mohol urobiť prvýkrát. Ďalej namietol výšku zmenkovej sumy z dôvodu, že žalobca nijak nepreukázal ani nedoložil, že výška vyplnenej zmenkovej sumy zodpovedá zabezpečovanej úverovej pohľadávke v súlade s dohodou o vyplňovacom práve. Mal za to, že dôkazné bremeno ťaží žalobcu nielen vzhľadom na to, že on už nie je majiteľom kauzálnej pohľadávky a nie je v jeho možnostiach preukázať skutočnú výšku úverovej pohľadávky a jej príslušenstva, ale aj preto, že sumu do blankozmenky vyplnil žalobca a v konaní sa domáha jej zaplatenia. Nakoniec namietol zmeškanie lehoty na predloženie zmenky na platenie, lebo žalobca nepreukázal, že zmenku predložil zmenkovému dlžníkovi, resp. domicilátovi (banke) na platenie a ten ju odmietol zaplatiť. Zmeškaním lehoty žalobca podľa čl. I. § 53 zmenkového zákona stratil práva proti indosantom.

4. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní vyhodnotil námietku absencie vyplňovacieho práva k zmenke žalobcu za nedôvodnú. Uviedol, že žalovaný ako priamy zmluvný účastník zmluvy o vyplňovacom práve, vedel o možnosti vyplniť zmenku sumou a splatnosťou pri omeškaní dlžníka, a teda musel mať vedomosť o možnosti doplniť zmenku. Na jeho prípad nie je možné aplikovať § 69 zmenkového zákona, preto nemôže byť viazaný len pôvodným textom zmenky. Vo vzťahu k námietke žalovaného o absolútnej neplatnosti dohody o vyplňovacom práve z dôvodu jej neurčitosti, k akej zmenke sa viaže, súd prvej inštancie konštatoval, že táto dohoda je platná, nakoľko identifikuje zmluvné strany, ktorými sú zmenkový veriteľ a dlžník, identifikuje kauzálnu pohľadávku a číslo úverovej zmluvy. Súd prvej inštancie za dôvodnú nepovažoval ani námietku premlčania, pretože právo vyplniť zmenku nie je majetkovým právom, toto právo sa viaže k vlastníckemu právu inkorporovanému v zmenke a ako

akcesorické právo sa viaže na existenciu zmenky ako takej. Za nedôvodnú vyhodnotil súd prvej inštancie aj námietku žalovaného týkajúcu sa výšky zmenkovej sumy. Uviedol, že pre uplatnenie postihových práv zo zmenky má zmenkový veriteľ povinnosť preukázať, že je riadnym majiteľom zmenky, o pravosti ktorej nie je dôvod pochybovať [čl. I. § 48 ods. 1 zmenkového zákona a § 175 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“)]. Zmenka je obligatórne abstraktný cenný papier a jej majiteľ nie je ani v zmysle § 495 OZ povinný preukázať dôvod záväzku, t. j. ktorú pohľadávku zmenka zabezpečuje a aká je jej výška. Rovnaká zásada sa uplatňuje aj v prípade, ak sa pôvodne neúplná listina po doplnení chýbajúcich údajov stala spätne ku dňu jej vystavenia riadnou zmenkou. Majiteľ preto nie je povinný preukazovať, či blankozmenku vyplnil oprávnené, ani či vyplnenie uskutočnil v súlade s dojednaním. Súd prvej inštancie poukázal na rozsudok rozhodcovského súdu č. II/2009-1898 zo dňa 22.02.2010, ktorým bol dlžník zaviazaný zaplatiť žalobcovi istinu s príslušenstvom a ktorým žalobca preukázal výšku zabezpečovanej pohľadávky. Vo vzťahu k námietke žalovaného o strate postihových práv žalobcu z dôvodu nepreukázania predloženia zmenky jej dlžníkovi na platenie, súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca dostatočne preukázal, že si voči dlžníkovi splnil povinnosť vyzvať ho na zaplatenie tým, že sa dostavil do platobného miesta v čase platenia, pričom dlžník zmenku neuhradil, o čom svedčí fotokópia notárskej zápisnice.

5. Súd prvej inštancie sa zaoberal tiež s kauzálnymi námietkami žalovaného. Uviedol, že vedomé konanie indosatára na škodu dlžníka pri nadobúdaní zmenky je subjektívny vzťah nového majiteľa k prevodu zmenky. O nepoctivé nadobudnutie sa jedná vtedy, ak indosatár reálne v okamihu nadobudnutia zmenky nielen pozná kauzálne súvislosti zmenky, ale súčasne vie, akú konkrétnu obranu, vyplývajúcu z týchto kauzálnych súvislostí, môže dlžník pri splatnosti voči indosantovi uplatniť. Preto len samotná vedomosť indosatára o skutkovom podklade námietok, ktoré proti predchádzajúcim majiteľom prichádzajú do úvahy, ešte neznamená, že zmenku nadobudol vedome na škodu dlžníka. Nadobúdateľ musí v momente nadobudnutia zmenky vedieť, že koná na škodu dlžníka. Musí si byť vedomý, že v dôsledku osobných vzťahov dlžníka s predchádzajúcimi majiteľmi zmenky, táto škoda dlžníka ohrozuje a zmenku nadobudne napriek tomu, že vie, že uplatnením zmenky voči konkrétnemu dlžníkovi spôsobí tomuto dlžníkovi škodu. V prípade žalovanej zmenky bol zmenkou zabezpečený primárne záväzok dlžníka zo zmluvy o úvere. Vykonané dôkazy hodnotil súd podľa zásad uvedených v § 132 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Z takto vykonaného dokazovania nevyplývalo, že žalobca v okamihu indosovania zmieniek vedel, že zmenky môže využiť na škodu žalovaného a že práve s týmto úmyslom ich nadobudol. Vychádzal z výpovede konateľa žalobcu a svedka JUDr. F., ktorí zhodne vypovedali, že pri nadobúdaní nerozlišovali medzi úverovými pohľadávkami a zmenkami, kúpili pohľadávky so zmenkami ako celok. V zmluve o postúpení, ktorú žalovaný uzavrel s BBF capital, a.s., sa ustanovenie, podľa ktorého by postupník mal právo na vrátenie odplaty pre vady zmenky, nenachádza. Toto právo je v čl. VII. ods. 3 vo vzťahu k zabezpečeniu postúpenej pohľadávky dokonca výslovne vylúčené. Svedok JUDr. F. však uviedol, že pohľadávky, ktoré im žalovaný postúpil bez zmieniek, mu vracali a o vrátení sa robili protokoly. Žalovaný toto tvrdenie nerozporoval. Nie je preto podľa názoru prvoinštančného súdu vylúčené, že obsah bodu 4.2. zmluvy o postúpení z 18.12.2008 len reflektoval skúsenosti postupcu z jeho minulých vzťahov so žalovaným.

6. Konajúci súd zdôraznil, že nadobúdateľ už v čase indosovania musí vedieť nielen to, aké sú kauzálne súvislosti zmenky, ale musí mať vedomosť aj o konkrétnych námietkach, ktoré sa dlžníkovi z kauzálneho vzťahu ponúkajú. Na základe skúseností z rozhodovacej činnosti súd nemal dôvod pochybovať o tom, že nie každý majiteľ alebo nadobúdateľ zmenky sa dokonale orientuje v zmenkovom práve (napokon, dôkazom je aj konanie žalovaného pri indosovaní zmieniek). Možno síce očakávať, že indosatár vyvinie primerané úsilie, aby sa s právami a povinnosťami zmenkového veriteľa vopred oboznámil, ale zo skutočnosti, že tak nespravil, nemožno vyvodzovať žiadne závery.

7. Vo vzťahu k námietke šikanózneho výkonu práva v rozpore s dobrými mravmi, prvoinštančný súd poukázal na abstraktnú povahu zmenky a uviedol, že zmenkový zákon je zákonom špeciálnym, má preto vždy prednosť pred inými právnymi predpismi všeobecnej povahy. Zmenkové vzťahy je možné posúdiť podľa všeobecného predpisu jedine vtedy, ak zmenkový zákon výslovne niektorú otázku nerieši. Právna

teória za všeobecný predpis, ktorý sa v takom prípade uplatní, považuje len Občiansky zákonník ako najvšeobecnejší základ záväzkových vzťahov. Obchodný zákonník upravuje iba užší okruh vzťahov, najmä súvisiacich s podnikaním. Na práva a záväzky zo zmenky sa preto ako všeobecný predpis uplatní len vtedy, ak určitú otázku nerieši zmenkový zákon ani Občiansky zákonník. Posúdiť zmenkovoprávny vzťah podľa § 3 OZ, resp. § 265 ObchZ by preto bolo možné jedine v prípade, ak by zmenkový zákon neobsahoval výslovnú úpravu, ktorou sa zneužitie práva sankcionuje. Prvoinštančný súd zdôraznil, že v tomto súdnom konaní sú obaja účastníci podnikatelia, žalovaného nie je možné považovať za slabšiu stranu, ani pomer účastníkov sa nedá považovať za nerovnovážny. Poukázal tiež na to, že zaviazanosť žalovaného zmenkou nevznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, v ktorej on mal postavenie dodávateľa, ale výlučne a jedine len v súvislosti s garančným účinkom indosamentu. Žalovaný sa preto nemôže dovolávať ochrany, ktorú zmenkový zákon priznáva len spotrebiteľovi, ani očakávať, že súd bude ex offo skúmať zmluvné podmienky, ktoré on sám vo formulári dohody o vyplňovacom práve k zmenke koncipoval. Zmenka, z ktorej si žalobca v tomto konaní uplatňuje postihové práva, nebola platobná a jej prostredníctvom nemal byť spotrebiteľský úver platený. Išlo o zmenku zabezpečovaciu a vzhľadom na to, že bola vystavená dňa 07.06.2005, v ktorom čase nebolo zákonom zakázané použitie zmenky na zabezpečenie uspokojenia pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy, nie je možné zmenkový prejav považovať za neplatný ani podľa čl. III. § 3a zmenkového zákona.

8. Na odvolanie žalovaného, Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, po prejednaní veci podľa § 379 a § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“), napadnutým rozsudkom zo dňa 30.03.2017, č. k. 4CoZm/21/2016-259, rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. ako vecne správny potvrdil. Súčasne rozhodol o práve žalobcu na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

9. Odvolací súd poukázal na § 470 C. s. p. a § 471 ods. 2 C. s. p., ktoré ustanovenie explicitne zakotvuje princíp, podľa ktorého sa konanie o zmenkovom platobnom rozkaze a šekovom platobnom rozkaze začaté za režimu Občianskeho súdneho poriadku (starého procesného režimu), dokončí podľa tohto režimu aj za účinnosti nového procesného režimu. Odôvodnené je to vždy v prípadoch, ak zákonodarca určitý inštitút z právneho poriadku vypúšťa a je logické, že začaté konania ohľadne tohto inštitútu sa dokončia podľa doterajších právnych predpisov. Keďže inštitút zmenkového platobného rozkazu upravený v § 175 O. s. p., bol z Civilného sporového poriadku vypustený, podľa odvolacieho súdu je potrebné aplikovať na toto konanie s poukazom na § 471 ods. 2 C. s. p. starý procesný režim, avšak len na inštitút zmenkového platobného rozkazu. Vzhľadom na uvedené, odvolací súd posudzoval inštitút zmenkového platobného rozkazu podľa § 175 O. s. p., kým trovy konania a konanie na odvolacom súde, posudzoval podľa príslušných ustanovení C. s. p. Podľa názoru odvolacieho súdu, bolo potrebné v konaní mimo inštitútu zmenkového platobného rozkazu postupovať podľa príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku, keďže ide o inštitúty, ktoré sú upravené novým procesným poriadkom a nie je dôvod na aplikáciu starého procesného režimu.

10. Odvolací súd sa v zmysle § 387 ods. 2 C. s. p., stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, pretože z konania pred súdom prvej inštancie i odvolacím súdom iný, než napadnutým rozsudkom vyslovený právny záver nevyplýva a v odvolaniach uvedené argumenty nie sú spôsobilé privodiť iné právne hodnotenie stavu veci.

11. Na zdôraznenie správnosti odvolaním napadnutého prvoinštančného rozhodnutia, odvolací súd vyslovil súhlas s argumentáciou súdu prvej inštancie týkajúcou sa abstraktnosti zmenky, či už sa jedná o zmenku, ktorá plní funkciu platobnú alebo funkciu zabezpečovaciu. Zdôraznil, že je potrebné rozlišovať medzi teoretickým výkladom, ktorý využíva žalovaný ohľadne funkcií zmenky a praktickým využitím zmenky v súlade so zákonným postupom pri vymáhaní nárokov. Z teoretického hľadiska je zmenka skutočne spravidla vždy previazaná s určitou kauzou a dlžník zmenku nevystavuje bezdôvodne. Zmenka má aj funkciu platobnú, aj funkciu zabezpečovaciu. Avšak to nič nemení na skutočnosti, že zmenka je stále, bez ohľadu na kauzu a funkcie, ktoré v sebe nesie, dokonalým abstraktným skriptúrnym cenným papierom, ktorého oprávnený majiteľ nie je povinný preukazovať ani dôvod záväzku, ani výšku pohľadávky, tak ako to správne uviedol súd prvej inštancie, keď odkázal na prepojenie zmenkového zákona k lex generalis - Občianskemu zákonníku v § 495.

12. Odvolací súd uviedol, že zmenka je v právnej teórii definovaná ako dokonalý dlžnícky cenný papier vystavený v zákonom stanovenej forme, ktorým sa určité osoby, ktoré sa na zmenke podpísali, zaväzujú majiteľovi zmenky, t. j. osobe, ktorá ovláda (drží v ruke) zmenečnú listinu, ktorou je legitimovaná, zaplatiť v určitom mieste a v určitom čase určitú peňažnú sumu s tým, že ide o záväzky bezpodmienečné, nesporné a abstraktné. Práva a povinnosti zo zmenkovoprávnych vzťahov sú definované výlučne zmenkovou listinou a zápismi na nej uvedenými, pričom môžu existovať len spolu s touto listinou, ktorá je dostatočným dôvodom na platenie. Vzniku zmenky spravidla predchádza určitá konkrétna ekonomická potreba - kauza. Akonáhle však platne vznikne zmenkový záväzkový vzťah, tento sa stáva záväzkovým vzťahom úplne samostatným, ktorý existuje, mení a vyvíja sa bez väzby na záväzkové vzťahy, ktoré existovali pri jeho vzniku. Tieto dva právne vzťahy sú právne oddelené, preto možno hovoriť o abstraktnom charaktere zmenky. Zmenka teda nestelesňuje povinnosť zaplatiť určitú konkrétnu pohľadávku (napr. vrátiť dlh, zaplatiť cenu, nahradiť škodu, a pod.), ale do zmenky je inkorporovaný abstraktný záväzok zaplatiť určitú konkrétnu sumu.

13. Odvolací súd vyslovil, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, keď mal za to, že zmenka bola predložená jej oprávneným majiteľom, ktorý svoj nárok preukázal nepretržitým radom indosamentov. Rovnako preukázal splnenie povinností podľa zmenkového zákona, ktoré sú potrebné na uplatnenie postihu proti indosantovi.

14. Odvolací súd poukázal na ustanovenia § 11, § 14 ods. 1, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 43 ods. 1 a § 45 ods. 1 zmenkového zákona, ktoré svedčia tomu, že žalobca preukázal svoj nárok nepretržitým radom indosamentov, preukázal, že nadobudol zmenku rubopisom od jej predchádzajúceho majiteľa LICITOR factoring, s.r.o., a keďže v súlade s § 14 ods. 1 zmenkového zákona rubopisom prechádzajú na nového majiteľa všetky zmenkové práva, právo vyplniť biancozmenku nevylučujú, žalobca ako oprávnený vlastník zmenky doplnil na zmenku dátum splatnosti a zmenkovú sumu. Žalobca tiež listinnými dôkazmi preukázal, že zaslal dlžníkovi výzvu na zaplatenie zmenky, ktorá ostala bez výsledku, preto mal oprávnenie uplatniť svoj nárok voči indosantovi. Vzhľadom na to, že žalovaný ako indosant opomenul svoj garančný záväzok za zmenku vylúčiť, ďalšie kroky žalobcu boli len oprávneným výkonom jeho veriteľského práva k zmenke. Pokiaľ ide o výšku zmenkovej sumy a splatnosť, odvolací súd súhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že predložením rozhodcovského rozsudku, ktorým bola žalobcovi priznaná kauzálna pohľadávka zabezpečená zmenkou, bolo možné zistiť, v akej výške sa nachádza peňažný nárok žalobcu, a teda akú sumu bol oprávnený na zmenke vyplniť. Žalobca vyplnil zmenku správne sumou, ktorá nie je v rozpore s priznanou výškou kauzálnej pohľadávky a splatnosť doplnil v súlade s dohodou o vyplňovacom práve. Odvolací súd tak dospel k záveru, že odvolací dôvod žalovaného, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, nie je dôvodný.

15. Nesprávne právne posúdenie vytýkal žalovaný aj vo veci posúdenia prípustnosti kauzálnych námietok podľa § 17 zmenkového zákona. Aj vo vzťahu k tejto námietke odvolací súd, zhodne s názorom súdu prvej inštancie konštatoval, že jedinou teoreticky možnou obranou zmenkového dlžníka sú kauzálne námietky. Avšak pripustenie kauzálnych námietok v kontexte s ostatným znením zmenkového zákona, ako aj § 495 Občianskeho zákonníka, závisí na schopnosti dlžníka preukázať vedomé alebo hrubo nedbanlivostné konanie na škodu dlžníka zo strany majiteľa zmenky pri jej nadobúdaní. Žalovaný žiadnym spôsobom nepreukázal, že v čase, kedy žalobca zmenku a kauzálnu pohľadávku nadobúdal, konal vedomo na škodu žalovaného. Odvolací súd zdôraznil, že to bol práve žalovaný, ktorý prvýkrát zmenku rubopisoval bez vylúčenia garančného účinku a následné rubopisy v podstate kopirovali spôsob prevodu určený prvým indosantom. Žalovaný ako podnikateľ mal mať na zreteli prítomnosť zmenkového práva a pri rubopisovaní zmeniek mal možnosť svoj garančný účinok vylúčiť, čo však opomenul.

16. Odvolací súd po preskúmaní spisového materiálu dospel k záveru, že nebolo preukázané konanie na škodu žalovaného zo strany žalobcu, ani prostredníctvom zmlúv o postúpení, ani prostredníctvom výšky odmeny za postúpené pohľadávky a napokon ani svedeckými výpoveďami. Žalovaný mal za to, že vylúčenie zodpovednosti v zmluve o postúpení pohľadávky sa má vzťahovať aj na zmenkové vzťahy, čo

je však mylný záver, odporujúci zmenkovému právu. Práve postup žalobcu, ktorý najprv vymáhal kauzálne pohľadávky, neuvedomujúc si, že disponuje zmenkami, z ktorých je zviazaný nielen zmenkový dlžník - fyzická osoba s neistou bonitou, ale aj finančne schopný indosant, svedčí nielen o jeho prvotnej neznalosti jeho práv, ale aj o jeho dobromyseľnosti. Odvolací súd vyslovil, že žalovaný sa v snahe sanovať svoje pochybenie pri rubopisovaní zmenky, snaží preukázať škodlivé alebo šikanózne správanie žalobcu, čo však preukázané nebolo, a preto kauzálne námietky účinné nie sú.

17. K rozhodnutiam, ktoré žalovaný predložil a na ktoré sa odvolával (rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky), odvolací súd uviedol, že Najvyšší súd Slovenskej republiky prijal dovolanie žalovaného z procesného dôvodu, akým bolo nedostatočné odôvodnenie rozsudku krajského súdu. Dovolací súd sa nezaoberal hmotnoprávnou stránkou veci, a teda nepotvrdil názory žalovaného v skutkových tvrdeniach. Dovolací súd mal výhrady voči nedostatočnému dokazovaniu vo veci námietok žalovaného, ktoré sú totožné s námietkami uplatnenými v tomto konaní. V prejednávanej spore sa však súd prvej inštancie veľmi podrobne zaoberal všetkými námietkami žalovaného a správne konštatoval oprávnenosť nároku žalobcu. Namietaný nedostatok odôvodnenia, ktorý akceptoval Najvyšší súd Slovenskej republiky vo vzťahu k rozhodnutiu Krajského súdu v Košiciach ako dôvod dovolania, je vadou, ktorou mohol trpieť rozsudok označeného krajského súdu, nie však súd prvej inštancie konajúci v posudzovanej veci (Okresný súd Bratislava V).

18. Odvolací súd sa nestotožnil ani s odvolacou námietkou žalovaného spočívajúcou v tvrdení, že vzhľadom na charakter zmenky ako zmenky spotrebiteľskej, mu prislúcha ochrana pred zneužívaním spotrebiteľskej zmenky. Poukázaním na § 17 ods. 1 a 2 zmenkového zákona, mal odvolací súd za to, že nielenže záväzok žalovaného nevznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, ale vznikol ex lege z titulu garančného účinku indosamentu, ktorý vyhotovil bez vylúčenia garancie. Keďže žalovaný sám spotrebiteľom nie je, bolo by v príkrom rozpore s dobrými mravmi, pokiaľ by sa úspešne domáhal právnej ochrany, ktorá prislúcha len subjektom, ktoré sú spotrebiteľmi.

19. Vo vzťahu k návrhu žalovaného na vyslovenie prípustnosti dovolania proti rozsudku v súlade s § 238 ods. 3 O. s. p., odvolací súd uviedol, že uvedené ustanovenie bolo zrušené dňom nadobudnutia účinnosti Civilného sporového poriadku, v ktorom je inštitút dovolania upravený v §§ 419 a nasl. C. s. p. Odvolací súd podľa nového procesného režimu vo výroku svojho rozsudku nemôže vysloviť prípustnosť dovolania, resp. takémuto návrhu nevyhovieť, ale o prípustnosti dovolania zo zákonných dôvodov poučuje v písomnom vyhotovení rozsudku podľa § 393 ods. 1 C. s. p.

20. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. a žalobcovi, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1, 2 C. s. p.

21. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalovaný (č. l. 268 - 277), prípustnosť ktorého odôvodnil ust. § 420 písm. f/ C. s. p., teda že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. tvrdiac, že odvolací súd sa pri riešení právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

22. Žalovaný (v ďalšom texte tiež ako „dovolateľ“) odvolaciemu súdu vytkol, že sa arbitrárnym spôsobom nevysporiadal s jeho zásadnými odvolacími tvrdeniami, ktoré mali zásadný vplyv na spravodlivé rozhodnutie sporu a v odôvodnení napadnutého rozsudku iba opakuje odôvodnenie prvoinštančného rozsudku a neakceptovateľne arbitrárne iba preberá tvrdenia žalobcu v konaní. Poukázal na to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „Najvyšší súd SR“ alebo „najvyšší súd“) v identickom spore (teda v spore medzi identickými stranami, s identickým skutkovým stavom a za identickej právnej argumentácie strán) vydal už dve zrušujúce uznesenia, a to uznesenie sp. zn. 2Obdo/19/2014 zo dňa 29.10.2015 a sp. zn. 1Obdo/4/2013 zo dňa 16.04.2014, ktorými zrušil rozsudky Krajského súdu v Košiciach č. k. 2CoZm/3/2013-166 zo dňa 20.09.2013 a č. k. 3CoZm/6/2012-156 zo dňa 30.10.2012, s vrátením veci na ďalšie konanie. Najvyšší súd označené rozsudky zrušil na podklade

dovolania žalovaného, ktorý namietal, že v konaniach pred súdmi nižších inštancií došlo k vadám zmätočnosti, keď sa sudy vôbec nevysporiadali s relevantnými námietkami žalovaného, najmä námietkou uplatňovania práva žalobcu v rozpore s poctivým obchodným stykom a šikanóznym výkonom práva, ako aj kauzálnou námietkou spochybňujúcou kauzu zmenky. Žalovaný poukázal na to, že medzi ním a žalobcom prebieha v súčasnosti približne 220 identických sporov na okresných a krajských súdoch v SR. Najvyšší súd ako najvyššia súdna autorita všeobecných súdov v SR už vyjadril svoj právny názor v identickom spore, a preto je pre žalovaného nepochopiteľné a v priamom rozpore s jeho legitímnymi očakávaniami spravodlivého súdneho rozhodnutia, že Krajský súd v Bratislave sa právnym názorom Najvyššieho súdu SR neriadil a podľa neho nepostupoval, naopak, napadnutý rozsudok odôvodnil arbitrárne a celkom nedostatočne. Žalovaný uviedol, že Najvyšší súd SR v zrušujúcom uznesení sp. zn. 2Obdo/19/2014 v identickom spore odvolaciemu súdu vytkol nedostatočné odôvodnenie namietaného nesprávneho posúdenia kauzy zo zmenky ako prostriedku na zabezpečenie záväzkov a nevenoval pozornosť námietke žalovaného spočívajúcej v tvrdení o konaní žalobcu v rozpore s poctivým obchodným stykom, ako aj konaniu žalobcu smerujúcemu k šikanóznemu výkonu práv. Odvolaciemu súdu tiež vytkol, že napriek tomu, že z obsahu spisu sa javí predmetná zmenka ako zmenka „spotrebiteľská“, sudy nižšej inštancie sa nezaoberali a nezdôvodnili, či predmetná zmenka je platná. Podľa názoru žalovaného, pokiaľ najvyšší súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach, tak mal za to, že všetky námietky žalovaného týkajúce sa posúdenia kauzy zmenky je potrebné dôkladne zo strany odvolacieho súdu posúdiť, a to v celom ich kontexte aj jednotlivo, čo sa však v tomto konaní, napriek identickému sporu, nestalo.

23. Žalovaný zastáva názor, že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že sa nevysporiadal so závermi zrušujúceho uznesenia Najvyššieho súdu SR ústavne konformným spôsobom, celkom nedostatočne odôvodnil neprípustnosť kauzálnych námietok žalovaného a najmä sa vôbec nevysporiadal s názorom najvyššieho súdu o tom, že konanie žalobcu je potrebné posúdiť aj v rozsahu šikanózneho výkonu práv a rozporu jeho konania s poctivým obchodným stykom.

24. Dovolateľ v ďalšom bode svojho dovolania odvolaciemu súdu vytkol nedostatočné zdôvodnenie neakceptovania jeho námietky týkajúcej sa absencie kauzy zmenky, konania žalobcu v rozpore s poctivým obchodným stykom (dobrými mravmi) a šikanóznym výkonom práva. Uviedol, že v celom konaní priznáva opomenutie vylúčenia garančného účinku zmenky, ktoré žalobca zneužíva v prebiehajúcich sporoch. Z vykonaných dôkazov podľa žalovaného dostatočne vyplýva, že žalobca sa pri nadobúdaní zmenky dopustil vedomého konania na škodu žalovaného v zmysle § 17 zmenkového zákona. Z tohto dôvodu je žalovaný toho názoru, že jeho kauzálne námietky sú prípustné.

25. Ďalej podľa žalovaného odvolací súd žiadnym spôsobom nezohľadnil jeho tvrdenia uvedené v odvolaní, podľa ktorých zmenka uplatnená žalobcom voči žalovanému nemá žiadnu kauzu, keďže žalobca si prostredníctvom zmenky uplatňuje voči žalovanému právo na kompenzáciu nevykonalosti pohľadávok voči úverovým dlžníkom žalovaného, hoci takéto právo voči žalovanému nemá. Žalovaný je toho názoru, že všetky vykonané dôkazy súd prvej inštancie vyhodnotil v rozpore s vtedy platným § 132 O. s. p. len izolovane jednotlivo a formálne a nie aj v ich vzájomnej súvislosti a v hlbšom kontexte.

26. Podľa žalovaného vedomé konanie na škodu dlžníka sa v zmysle § 17 zmenkového zákona posudzuje z hľadiska subjektívneho vzťahu nadobúdateľa zmenky k prevodu zmenky v čase jej nadobudnutia, kým šikanóznym výkonom práva v zmysle § 3 OZ sa posudzuje z hľadiska objektívnych celospoločenských hodnôt. Ustanovenie § 17 zmenkového zákona preto podľa žalovaného nelimituje súkromnoprávnu zásadu ekvity prejavenu v § 3 ods. 1 OZ v zákaze šikanózneho zneužitia práva v rozpore s dobrými mravmi. Ustanovenie § 17 zmenkového zákona predstavuje dodatočný prostriedok ochrany pred nepoctivým nadobúdateľom zmenky, ktorý pôsobí popri § 3 OZ nad jeho rámec a nie namiesto neho.

27. Výklad súdov v napadnutom rozsudku, podľa žalovaného vylučuje mimoprávne pravidlá správania zakotvené vo všeobecnom predpise len preto, že zmenkový zákon obsahuje iné prostriedky obrany v §

17. Tento výklad je podľa žalovaného formalistický a nesprávny. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 1735/17, III. ÚS 72/2010, III. ÚS 341/07, ako aj nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 457/10. Žalovaný ďalej uviedol, že ak súd ustanovenie § 17 zmenkového zákona interpretoval ako dôvod na vylúčenie aplikácie § 3 OZ, v podstate ho interpretoval ako prostriedok umožňujúci zneužitie zmenky.

28. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí podľa dovolateľa taktiež ignoroval názor Najvyššieho súdu SR vyjadrený v rozhodnutiach sp. zn. 2Obo/87/2009 a sp. zn. 2Obo/17/2009 a nevenoval zvýšenú pozornosť námietkam žalovaného v rozsahu konania žalobcu v rozpore s poctivým obchodným stykom a šikanóznym výkonom práva. Žalovaný legitímne očakával od odvolacieho súdu, že posúdi nesprávny záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého na zmenkovoprávny vzťah nemožno aplikovať ustanovenie § 3 OZ ako *lex generalis*, keď podľa prvoinštančného súdu zmenkový zákon ako *lex specialis* obsahuje už v ustanovení § 17 zmenkového zákona limitovanú reguláciu zneužitia práva, ktorá vylučuje aplikáciu ustanovenia § 3 OZ ako *lex generalis*. Podľa názoru žalovaného konajúce súdy legalizovali také podnikanie, pri ktorom si obchodníci s pohľadávkami môžu odkúpiť od bánk pohľadávky voči ich úverovým dlžníkom za 26 % ich nominálnej hodnoty za účelom ich vymáhania od pôvodných dlžníkov a vzápätí zneužitím zmeniek žiadať od banky, aj dlžníkov duplicitne po 100 % nominálnej hodnoty takto získaných pohľadávok v rozpore s kauzálnymi dohodami.

29. Žalovaný namietol aj skutočnosť, že odvolací súd namiesto toho, aby sa vysporiadal s právnym názorom najvyššieho súdu v zrušujúcom uznesení sp. zn. 2Obdo/19/2014 ohľadne nutnosti posúdenia zmenky ako neplatnej, nakoľko v konaní uplatnená zmenka je zmenkou spotrebiteľskou, sa iba stotožnil s rozsudkom okresného súdu a s tým, že účastníkom sporu nie je spotrebiteľ. Konajúce súdy sa pritom vo svojich rozhodnutiach spotrebiteľskou zmluvou vôbec nezaoberali.

30. Podľa názoru žalovaného je napadnutý rozsudok v zásadnej otázke posúdenia absolútnej neplatnosti dohody o vyplňovacom práve k blankozmenke tak nesprávny, arbitrárny a nepreskúmateľný, že už len z tohto dôvodu je potrebné ho zrušiť.

31. Žalovaný zároveň poukázal aj na zákon č. 438/2015 Z. z., ktorým boli novelizované viaceré zákony, vrátane Občianskeho súdneho poriadku a zákona zmenkového a šekového v § 17, pričom odvolací súd novelizované ustanovenia, nesprávne a nezákonne neaplikoval, čím spor neposúdil v súlade s právnymi predpismi o ochrane spotrebiteľa, hoci je tak povinný urobiť zo zákona v každom štádiu konania bez ohľadu na koncentračnú zásadu zmenkového konania.

32. V bode V. dovolania označenom ako „Záverečný návrh žalovaného na rozhodnutie dovolacieho súdu“, žalovaný zhrnul, že rozsudok odvolacieho súdu trpí vadou podľa § 420 písm. f/ C. s. p., keď nepostupoval spôsobom stanoveným v zrušujúcom uznesení najvyššieho súdu v identickom spore a spor rozhodol bez riadneho zdôvodnenia konania žalobcu v rozpore s poctivým obchodným stykom a konania žalobcu smerujúceho k šikanóznemu výkonu práv, ďalej nezákonne nepripustil kauzálne námietky žalovaného a nezaoberal sa platnosťou zmenky, ktorá vznikla na základe spotrebiteľskej zmluvy. Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu žalovaný považuje zároveň za nezákonný a nepreskúmateľný podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., keď ignoruje doterajšiu rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, vrátane záverov zrušujúceho uznesenia najvyššieho súdu, ako aj zásadné závery spoločného stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zo dňa 20.10.2015 (č. R 93/2015 - poznámka dovolacieho súdu), súčasne závery z nálezu Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. IV. ÚS 457/2010.

33. Na základe všetkých vyššie uvedených tvrdení žalovaný dovolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zo dňa 30.03.2017, č. k. 4CoZm/21/2016-259 v spojení s rozsudkom prvoinštančného súdu zo dňa 21.06.2016, č. k. 1CbZm/313/2014-198 zmenil tak, že zmenkový platobný rozkaz č. k. 1Zm/1169/2013-19 zo dňa 19.05.2014 v plnom rozsahu zruší. Žalovaný si zároveň uplatnil náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania v celom rozsahu.

34. Žalobca v písomnom vyjadrení k dovolaniu (z 31.07.2017 na č. l. 285 - 286 spisu), dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie žalovaného proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu č. k. 4CoZm/21/2016-259, odmietol. Výslovil názor, že odvolací súd neznemožnil žalovanému realizáciu jemu patriacich procesných práv v takej miere, že by došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. S odkazom na uznesenie najvyššieho súdu zo dňa 06.03.2017, sp. zn. 3Cdo/6/2017 má žalobca za to, že uznesenia najvyššieho súdu uvádzané žalovaným, nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Žalobca má za to, že súd prvej inštancie vykonal všetky potrebné dôkazy, tieto jednotlivo, ako i vo vzájomnej súvislosti vyhodnotil a dospel k správnym skutkovým zisteniam, na základe ktorých vydal rozsudok, ktorý považuje žalobca za vecne aj formálne správny a s jeho názorom sa stotožňuje.

35. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný, v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpený podľa § 429 ods. 2 písm. b/ C. s. p., bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalovaného treba odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C. s. p.).

36. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

37. Zo samej podstaty dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku vyplýva, že právnu úpravu, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých možno na podklade dovolania výnimočne prelomiť záväznosť a nezmeniteľnosť rozhodnutia súdu predstavujúceho už res iudicata, nemožno interpretovať rozširujúco. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

38. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.). To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

39. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k tomu viď napr. III. ÚS 474/2017).

40. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa ust. § 420 písm. f/ C. s. p., ako aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

41. Dovolací súd v prvom rade k dovolaciemu dôvodu uplatnenému podľa § 421 C. s. p. uvádza, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 C. s. p. (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

42. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho

súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

43. Súčasná judikatúra najvyššieho súdu sa ustálila na tom, že ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Na druhej strane ale v prípade absencie vymedzenia právnej otázky a bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa, z vlastnej iniciatívy vyhľadávať všetky rozhodnutia dovolacieho súdu týkajúce sa danej problematiky a následne posudzovať, či sa odvolací súd odklonil od názorov v nich vyjadrených; v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. (viď uznesenie najvyššieho súdu zo 6. marca 2017, sp. zn. 3Cdo/6/2017, bod 21).

44. Zároveň bol prijatý záver, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, d) uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená (viď uznesenie najvyššieho súdu zo 6. marca 2017, sp. zn. 3Cdo/6/2017, bod 22).

45. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a tiež označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom (viď uznesenie najvyššieho súdu z 13. júla 2017, sp. zn. 3Cdo/235/2016).

46. V uznesení zo dňa 8. júna 2017, sp. zn. 3Cdo/52/2017, dovolací súd skonštatoval, že v prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. a/ až c/ § 421 ods. 1 C. s. p.). Dovolateľ je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 C. s. p. zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (rovnako aj uznesenie najvyššieho súdu 26. septembra 2017, sp. zn. 1Cdo/206/2016, bod 16).

47. V prípade dovolania, ktorého prípustnosť dovolateľ vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., sa predpokladá, že dovolateľ „presvedčí“ dovolací súd, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolateľ preto musí v dovolaní uviesť, ktoré konkrétne rozhodnutie dovolacieho súdu vo svojom rozhodnutí nerešpektoval odvolací súd (k tomu viď uznesenia najvyššieho súdu zo dňa 28. septembra 2017, sp. zn. 7Cdo/140/2017, bod 11; zo dňa 31. októbra 2017, sp. zn. 6Cdo/129/2017, bod 11 a zo dňa 29. novembra 2017, sp. zn. 6Cdo/182/2017, bod 10).

48. Vychádzajúc z vyššie citovanej ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je povinnosťou dovolateľa kvalifikovane zastúpeného advokátom, resp. konajúceho prostredníctvom zamestnancov s

vysokoškolským právnickým vzdelaním, ako je tomu v rozhodovanej veci, pri vymedzení dovolacieho dôvodu v prípade dovolania prípustného podľa § 421 ods. 1 C. s. p., uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako podľa jeho názoru mal odvolací súd konkrétnu právnu otázku správne vyriešiť a zároveň ak má byť dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., musí dovolateľ špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu s uvedením konkrétnych rozhodnutí dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť. Iba ak sú všetky uvedené kumulatívne podmienky splnené, môže odvolací súd pristúpiť k uskutočneniu meritórneho dovolacieho prieskumu, v opačnom prípade odvolací súd dovolanie odmietne podľa § 447 písm. f/ C. s. p.

49. Žalovaný v dovolaní predovšetkým poukázal na dve zrušujúce uznesenia vydané najvyšším súdom v obdobnej veci medzi tými istými stranami sporu, a to uznesenia sp. zn. 1Obdo/4/2013 a sp. zn. 2Obdo/19/2014. Dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že dovolateľom uvádzanými uzneseniami došlo k zrušeniu rozhodnutí odvolacieho súdu z procesných dôvodov (pre nedostatok ich odôvodnenia) a nie pre nesprávne právne posúdenie. Preto uvedené rozhodnutia nie sú rozhodnutiami dovolacieho súdu, ktoré by mali riešiť právnu otázku, od ktorej sa mal odvolací súd podľa dovolateľa odkloniť. Z tohto dôvodu dovolací súd konštatuje, že v tejto časti nie je dovolanie odôvodnené v súlade s ustanovením § 432 C. s. p.

50. Osobitne k námietke žalovaného, v zmysle ktorej odvolací súd nepostupoval spôsobom uvedeným v ním predloženom uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 2Obdo/19/2014, dovolací súd považuje za potrebné dať do pozornosti, že žalovaným uvádzané rozhodnutie nemalo pre odvolací súd kasačnú záväznosť, keďže nebolo vydané v rozhodovanej veci, a ani precedenčnú záväznosť.

51. Tvrdenie žalovaného, že najvyšší súd v uvedenom rozhodnutí vyslovil právny záver týkajúci sa hmotného práva ohľadne charakteru zmienek indosovaných žalovaným, je nielen nesprávne, ale aj zavádzajúce. V uvedenom rozhodnutí najvyšší súd nad rámec dôvodov pred zrušením rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach (nedostatok odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku) uviedol iba svoj názor, že sa mu z obsahu spisu javí, že môže ísť o spotrebiteľskú zmenku. Najvyšší súd však v danom rozhodnutí neuviedol právny záver, že sa jedná o spotrebiteľskú zmenku, z akých dôvodov dospel k záveru o spotrebiteľskej zmenke a aké to vyvoláva právne následky (rovnako vid' aj uznesenia sp. zn. 3Obdo/46/2017, 3Obdo/57/2017 a 3Obdo/66/2017).

52. K argumentácii dovolateľa, v ktorej namietal odklon odvolacieho súdu od spoločného stanoviska občianskoprávneho kolégia a obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu č. R 93/2015, najvyšší súd konštatuje, že ani v tejto časti dovolanie žalovaného nespĺňa požiadavky uvedené v ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p. Dovolateľ v dovolaní zákonom predpísaným spôsobom nevymedzil, v čom považuje rozhodnutie odvolacieho súdu za nesprávne vo vyriešení tej-ktorej právnej otázky významnej pre rozhodnutie vo veci samej a zároveň neuviedol, ako mal odvolací súd podľa jeho názoru nastolenú právnu otázku (resp. nastolené právne otázky) správne riešiť. Pri vymedzení dovolacieho dôvodu v súlade s ustanovením § 432 ods. 2 C. s. p. nepostačuje konštatovanie dovolateľa, že považuje právny názor odvolacieho súdu za nesprávny, prípadne že nesúhlasí s právnym názorom vysloveným v rozhodnutí odvolacieho súdu.

53. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní namietal odklon odvolacieho súdu od rozhodnutí zahraničných súdov, resp. Ústavného súdu Slovenskej republiky, Civilný sporový poriadok viaže prípustnosť dovolania v ustanovení § 421 ods. 1 C. s. p. v písm. a/ a c/, výlučne na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho, argumentácia inými rozhodnutiami ako rozhodnutiami dovolacieho súdu môže byť relevantná ako podporná argumentácia pri odôvodňovaní dovolania prípustného podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., avšak nemôže byť spôsobilá vyvolať dovolací prieskum právnych záverov odvolacieho súdu vo veciach, v ktorých dovolateľ odvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ (alebo písm. c/) C. s. p.. Rovnaký záver platí pre časť dovolania, v ktorej žalovaný namietal rozpor napadnutého rozsudku odvolacieho súdu s právnymi závermi vyslovenými v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 2Obo/17/2009 a 2Obo/87/2009, ktoré

však nepredstavujú rozhodnutia vydané v rámci dovolacieho konania.

54. Najvyšší súd už v uznesení zo dňa 30. januára 2017, sp. zn. 3Obdo/70/2016 uviedol, že dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., je viazaný na ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho a má sa ním zabezpečiť jednota uplatnenia právnej úpravy v rovnakých prípadoch, čím sa zvyšuje právna istota a subjektom práva sa umožňuje predvídať postup súdu, ktorý právna norma ukladá alebo predvída. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné, aby sa dovolateľ, ktorý chce odklon od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu uplatniť ako dovolací dôvod, oboznámil s predmetným rozhodnutím dovolacieho súdu ako celkom. Uvedené má napĺňať inštitút povinného právneho zastúpenia v dovolacom konaní, prípadne povinnosť spísať dovolanie zamestnancom dovolateľa s vysokoškolským právnickým vzdelaním, nakoľko zákon predpokladá, že advokát (resp. osoba s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa) je subjektom, ktorého odborné znalosti a schopnosti majú kvalifikovaným dovolaním prispieť k priebehu dovolacieho konania. Uvedené vyplýva aj z čl. 11 ods. 3 Základných zásad Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého osoba s vysokoškolským právnickým vzdelaním, ktorá sa verejne hlási k určitej profesii, sa považuje za schopnú konať s náležitou znalosťou veci spojenou s touto odbornosťou.

55. V obchodných veciach je najvyšší súd nielen dovolacím súdom, ale vo veciach, v ktorých rozhoduje krajský súd ako súd prvej inštancie, aj súdom odvolacím. Pokiaľ chce dovolateľ odkazovať na predchádzajúce rozhodnutie (rozhodnutia) najvyššieho súdu, nepostačuje, aby účelovo vybral z kontextu odôvodnenia rozhodnutia jednu vetu bez oboznámenia sa s jeho celým odôvodnením. Odkazovaním na rozhodnutie odvolacieho súdu je zrejmé, že v predmetnej veci nepostupoval dovolateľ (resp. osoba, ktoré spísala v mene žalovaného dovolanie) s odbornými znalosťami a schopnosťami, ktoré od osoby znalejšť práva vyžaduje zákon.

56. Citovaný záver je pritom plne aplikovaný aj v rozhodovanej veci, keďže dovolateľ neodkazoval na rozhodnutia najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho (Obdo, resp. ObdoV), ale na rozhodnutia, ktoré vydal najvyšší súd ako súd odvolací (Obo). Preto dovolací súd konštatuje, že žalovaný vo svojom dovolaní neoznačil rozhodnutia vyjadrujúce právne názory, od ktorých sa odvolací súd odklonil a zaujal iný právny názor, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal dovolací súd v rozhodnutiach.

57. Vzhľadom na vyššie uvedené, sa dovolací súd preto obmedzil na posúdenie prípustnosti dovolania žalovaného podľa § 420 písm. f/ C. s. p., keďže podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., nebol žalovaným vymedzený dovolací dôvod v tejto časti spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 C. s. p.

58. S poukazom na úpravu dovolania účinnú od 01.07.2016, odlišnú od právnej úpravy účinnej do 30.06.2016, ak dovolateľ v dovolaní namieta vadu zmätočnosti v zmysle § 420 C. s. p., musí v dovolaní jednoznačne uviesť, ktorou z väd zmätočnosti uvedenej pod písm. a/ až f/ je podľa jeho názoru rozhodnutie odvolacieho súdu, resp. konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, poznačené a zároveň je jeho povinnosťou podľa § 431 ods. 2 C. s. p. uviesť, v čom konkrétne táto vada spočíva. Iba ak sú tieto podmienky splnené, môže dovolací súd pristúpiť k preskúmaniu, či je dovolateľom tvrdený dovolací dôvod aj skutočne daný. Ak v dovolaní nie je jednoznačne uvedené, v čom konkrétne spočíva tvrdená vada zmätočnosti, dovolací súd na rozdiel od právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016, nie je oprávnený nahrádzať pasivitu dovolateľa resp. nahrádzať úkony, ktoré bol povinný uskutočniť jeho právny zástupca ako osoba znalá práva a hľadať v texte dovolania, prípadne v predložennom spise, čo by prípadne mohlo predstavovať vadu zmätočnosti podľa § 420 C. s. p. Uvedené znamená, že nepostačuje, ak v rámci textu dovolania dovolateľ skonštatuje, že podľa jeho názoru je nejaký čiastkový záver odvolacieho súdu nepreskúmateľný, prípadne arbitrárny, avšak neuvedie, že týmto konkrétnym postupom odvolacieho súdu malo, resp. mohlo dôjsť k naplneniu dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. V prípade, ak dovolateľ tvrdenú vadu zmätočnosti vyššie uvedeným spôsobom v súlade s ustanovením § 431 C. s. p. nevymedzí, dovolací súd dovolanie podľa § 447 písm. f/ C. s. p. odmietne.

59. Dovolací súd konštatuje, že preskúmanie žalovaným vymedzeného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f/ C. s. p., je v zmysle kvalitatívnej stránky dovolania možné iba v časti, v ktorej žalovaný

namietal, že odvolací súd nepostupoval spôsobom uvedeným v zrušujúcom uznesení najvyššieho súdu v identickom spore a v časti, kde žalovaný namietal, že odvolací súd nesprávne a nezákonne neaplikoval ustanovenie § 17 zákona zmenkového a šekového v znení zákona č. 438/2015 Z. z., v dôsledku čoho nepripustil kauzálne námietky žalovaného.

60. Vo vzťahu k námietke žalovaného, podľa ktorej odvolací súd nepostupoval spôsobom uvedeným v ním predloženom uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 2Obdo/19/2014, dovolací súd uvádza, že pri záväznosti iných súdnych rozhodnutí, je potrebné rozlišovať viazanosť súdu rozhodnutím nadriadeného súdu v rozhodovanej veci - tzv. kasačnú záväznosť a tzv. precedenčnú záväznosť s prihliadnutím na čl. 2 ods. 2 základných zásad Civilného sporového poriadku a s poukazom na § 393 ods. 3 C. s. p. V posudzovanej veci sa nejedná o kasačnú záväznosť, nakoľko žalovaný sa v rozhodovanej veci domáha záväznosti odvolacieho súdu rozhodnutím najvyššieho súdu, ktoré bolo vydané v inej veci (hoci ide o rozhodnutie vydané v spore medzi tými istými sporovými stranami - pozn. dovolacieho súdu).

61. Rovnako sa nejedná ani o precedenčnú záväznosť, pre ktorú je typické to, že pri nej existuje možnosť súdu nižšej inštancie nepodriaďiť sa právnomu názoru vyššej inštancie vtedy, keď, reflektujúc na právne závery vyššieho súdu vyslovené v inej právnej veci, náležite v dobrej viere vysvetlí svoj právny odklon, predostrie svoje konkurujúce úvahy a začne s judikátom najvyššieho súdu zmysluplný právny dialóg, v rámci ktorého polemizuje s právnymi názormi vyššieho súdu a vysvetlí, prečo svoj právny názor považuje za lepšie zodpovedajúci podstate prejednávanej veci (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/12/2016 zo dňa 31.03.2016,). Pre judikát (t. j. publikované rozhodnutie) je významný aj osobitný proces v podobe jeho prijatia kolégiom najvyššieho súdu a jeho publikovanie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“), ktoré mu priznáva osobitný význam. Výklad, ktorý sa podáva v publikovanom judikáte, nie je síce právne záväzný, ale fakticky má vysokú vecnú autoritu. I keď judikatúra najvyššieho súdu nie je formálne záväzná, ipso iure normatívnu silu má, a to tak vo vertikálnej línii (voči súdom nižšej inštancie), ako aj v horizontálnej línii medzi jednotlivými senátmi a kolégiami najvyššieho súdu navzájom (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/136/2016 zo dňa 18.10.2016,). Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Obdo/19/2014, na ktoré poukazoval žalovaný, predstavuje jediné rozhodnutie, ktoré nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax, a ktoré nebolo prijaté obchodnoprávnym kolégiom najvyššieho súdu ako judikát, ktorý by bol publikovaný v Zbierke.

62. Odvolací súd sa tiež náležite vysporiadal s právnou argumentáciou žalovaného, keď v relevantnej časti svojho rozsudku uviedol (bod 45 rozhodnutia odvolacieho súdu), že najvyšší súd prijal dovolanie žalovaného z procesného dôvodu, ktorým bolo nedostatočné odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Košiciach. Dovolací súd sa nezaoberal hmotnoprávnou stránkou veci, a teda nepotvrdil názor žalovaného v skutkových tvrdeniach. Výhrady mal voči nedostatočnému dokazovaniu vo veci námietok žalovaného, ktoré sú totožné s námietkami uplatnenými v tunajšom konaní. Súd konajúci v tomto konaní sa však veľmi podrobne zaoberal všetkými námietkami žalovaného a správne konštatoval oprávnenosť nároku žalobcu. Odvolací súd mal za to, že žalovaným predložené rozhodnutia nijako nesvedčia jeho tvrdeniam, keďže namietaný nedostatok odôvodnenia, ktorý akceptoval najvyšší súd ako dôvod dovolania, je vadou, ktorou mohol trpieť rozsudok Krajského súdu v Košiciach, avšak súd prvej inštancie konajúci v posudzovanej veci sa tejto chyby nedopustil. Postup odvolacieho súdu vzhľadom na uvedené nemožno považovať za rozporný s právom na spravodlivý proces.

63. Za nedôvodnú vyhodnotil dovolací súd aj námietku žalovaného, týkajúcu sa nesprávneho a nezákonného aplikovania ustanovenia § 17 zmenkového a šekového zákona. Dovolací súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom krajský súd skonštatoval, že pripustenie kauzálnych námietok v kontexte s ostatným znením zmenkového zákona, ako aj § 495 Občianskeho zákonníka, závisí na schopnosti dlžníka preukázať vedomé alebo hrubo neobstarlivosť konanie na škodu dlžníka zo strany majiteľa zmenky pri jej nadobúdaní. Žalovaný pritom žiadnym spôsobom nepreukázal, že v čase, kedy žalobca zmenku a kauzálnu pohľadávku nadobúdala, konal vedomo na škodu žalovaného (bod 15 tohto rozhodnutia). Krajský súd ďalej uzavrel, že žalovanému neprislúcha ochrana pred zneužívaním spotrebiteľskej zmenky, keďže záväzok žalovaného nevznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, ale vznikol ex lege z titulu garančného účinku indosamentu, ktorý vyhotovil bez vylúčenia garancie (bod

18 tohto rozhodnutia). Nakoľko žalovaný sám spotrebiteľom nie je, bolo by v príkrom rozpore s dobrými mravmi, pokiaľ by sa úspešne domáhal nárokov na právnu ochranu, aké prislúchajú len subjektom, ktoré sú spotrebiteľmi. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj jeho aplikáciu § 17 ods. 1 a 2 zmenkového zákona v znení účinnom od 23. decembra 2015, nemožno považovať za svojvoľné, arbitrárne alebo nelogické, a to aj s poukazom na účel zákona č. 438/2015 Z. z., ktorým bolo zvýšiť ochranu spotrebiteľa v súdnych konaniach pred všeobecnými súdmi a zamedziť zneužitiu právneho inštitútu zmenky proti spotrebiteľom. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí reagoval na podstatné odvolacie námietky žalovaného, pričom za porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného (viď napr. I. ÚS 673/2014, II. ÚS 27/2008, III. ÚS 167/2013).

64. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, dospel dovolací súd k záveru, že v konaní pred odvolacím súdom k dovolateľom namietanej vade zmätočnosti uvedenej s ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p. nedošlo, z dôvodu ktorého dovolanie žalovaného ako neprípustné podľa § 447 písm. c/ C. s. p. odmietol bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania, a teda otázkou vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

65. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalobcu, rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

66. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.